

A Független Pedagógus Fórum összesített véleménye a NAT tervezetről

Összeállította: Barlai Róbertné

Két forrásból gyűjtjük egybe a véleményeket, egyrészt egy rendezvény helyszínén biztosítottuk ezek megjelenését, másrészt írásban is kértünk, kaptunk véleményeket. Nem összegezzük ezeket, mert hasznosabbnak gondoljuk, hogy a kidolgozók előtt egy-az egyben közvetítsük ezeket.

A Független Pedagógus Fórum műhelyt rendezett 2018.09.28.-án 14-17 óráig a Budapesti II. Rákóczi Ferenc Gimnáziumban: **Mi a véleményünk az új NAT-ról?**- címmel.

A rövid határidő ellenére fontosnak tartottuk a lehetőség megteremtését, mert nekünk, pedagógusoknak nem mindegy, milyen lesz a jövőben a köznevelés tartalma és iránya, ezért fontosnak tartottuk megismerni és véleményezni az új NAT tervezetét.

A műhely meghirdetett célja:

- Lehetőséget teremteni, hogy a pedagógusok megismerjék az új NAT készítésének folyamatát, a készítőktől a felmerült kérdésekre, javaslatokra válaszokat kapjanak.
- Összegyűjteni a pedagógusok véleményét az új NAT-ról, a koncepcióról, illetve a saját tantárgyuk vonatkozásairól.

A műhelyre meghívtuk a kidolgozó csoport kulcsembereit, akik előadásokkal, és a résztvevőkkel történő párbeszéddel segítették a tájékoztatást, a vélemények, javaslatok megjelenését.

Akik segítették a rendezvény sikerét:

Dr. Katona Nóra, általános fejlesztési vezető, EKE, Dr. Perlusz Andrea témavezető szakértő, Sisa Péterné, Dr. Szebedy Tas fejlesztő szakértők, Kovács Anikó implementációs munkacsoport-vezető.

Moderátor: Barlai Róbertné

Az előadások után a résztvevők kiscsoportokban gyűjthették össze kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat, melyeket megegyezéssel, röviden megfogalmazva írásban táblára feltéve, szóban pedig kissé kifejtve prezentáltak a résztvevők előtt.

3 halmazba helyezve soroltuk be a helyszínen a megnyilatkozásokat, melyeket alább a kitett postitekről bemásolva közöljük:

A koncepcióval kapcsolatosan:

Kérdések:

- Kik bírálják el a véleményeket? mennyire gyakorló tanárok?
- Mi lesz a mozgókép- és médiaismeret tantárggyal?
- Mi lesz a latin nyelvvel?
- A nemzetközi implementáció, pl. a finn példa befolyásolta-e a munkájukat?

- Az implementálás megvalósításához szükséges vezetői szerephez megerősítik-e elegendő mértékben a vezetők státuszát, hatáskörét?
- A pedagógusképzés átalakítása hogy áll?
- A fejlesztő csoportban csak „régóta fiatalok” dolgoznak vagy megkérdezik a jelenlegi hallgatók, esetleg diákok véleményét is?

Vélemények:

- Ami jó, az óvoda-iskola átmenet, alsó-felső tagozat átmenet, fejlesztő értékelés, projektoktatás
- A koncepció kétséges, mert nem készít fel a munka világára, hiszen így nem tanulnak meg alkalmazkodni a tanulók
- Hasznos a tanulással kapcsolatos koncepció, de a haszonelvűség nem jó tanácsadó
- Jó az aktív tanulás kiemelése
- jó a szülők szorosabb bevonása
- Dicséretes a gyógypedagógiai, szemléletmód. Integrált SNI egyéni fejlesztési tervben benne van a pedagógus gyakorlatban.

Javaslatok:

- A pedagógusképzésbe is kerüljön be a koncepció

Kérdések:

- A pedagógusok képesek-e a szemléletváltásra?
- Szülői szemléletváltás?
- A szöveges értékelés jó, de hogyan értelmezi a NAT?
- A fejlesztő évfolyamra iskola előtt nincs helység. Ki vezetné ezt a fejlesztő osztályt? Miért nem az óvoda csinálja?
- Szülő dönt a fejlesztő évfolyamba kerülésről? Milyen alapon? Mennyire jó ez?

A tantárgyak kifejtésével kapcsolatban

Kérdések:

- Miért csökkent a magyar nyelv- és irodalom óraszám?
- A magyartanításban így nem lesz esélyegyenlőség, ha nincs benne a tantárgyi minimum
- Magyar idegen nyelv nincs a tervzetben, pedig nagyon volt és lesz is létjogosultsága.
- Mi alapján fogalmazódik meg a minimumszint?
- A latin nyelv miért hiányzik, mikor a kulturális tudatosság, az európai önazonosság eszköze? A gondolkodás kompetenciájának fejlesztéséhez hozzájárul, fontos alapérték.
- A latint lehessen választani második idegen-nyelvként.
- A klímaváltozáshoz hogyan alkalmazkodik a NAT a következő 25-30 évben
- A felvételi-érettségi követelmények mikor változnak?

Vélemények:

- Az 1-2. környezetismeret, mint tantárgy megszüntetése (ez a jelenség alapúsághoz jobban illeszkedhet), helyette a Technológia idegen kifejezés.

- Nincs első osztályban környezetismeret, így nem épül az Óvodai nevelés országos alapprogramjára.
- Magyar nyelv- és irodalomban nincs tantervi minimum – nem követhető a kulturális hagyományok, a nemzeti identitás megőrzése
- Magyar nyelv- és irodalomban nincs helyesírás
- A tananyagcsökkentés kisebb arányú, mint az óracsökkentés – ezen óraszámokhoz további tananyagcsökkentés szükséges.
- Elvárható a NAT-tól, hogy annyit tartalmazzon, mint az állampolgársági vizsga.

Tanulásszervezés:

Kérdések:

- Egyéni tanulási utakat szeretnénk, de hogyan tud ehhez alkalmazkodni a jelenlegi Informatikai rendszer, amibe dolgoznunk kell?
- 2019. szept. 1.-től lehetőség lesz bevezetni egy előkészítő évfolyamit? Ennek tantervét kinek kell kidolgozni?

Vélemények:

- A 11-12. évfolyami egyéni tanulási utakhoz a 34 óra rengeteg, javaslat: 20 óra + 2 emelt szintű tantárgy 5-5 órával

Javaslatok:

- Lehetőséget kellene biztosítani azoknak az iskoláknak, akik tudják biztosítani előkészítő évfolyam bevezetését, az iskola és az óvoda között. ezt az évfolyamot fejlesztő pedagógus, logopédus és gyógypedagógus vinné, tekintettel a sok SNI-s, BTM-es gyerekre.
- Kistelepülési iskolák megmentése.

Az írásban beérkezett vélemények:

Vélemény a NAT tervezetéről

Magyar nyelv és irodalom műveltségterület

A Nemzeti Alaptanterv 2018. augusztusában nyilvánosságra hozott tervezete a magyar nyelv és irodalom műveltségterületen figyelmen kívül hagyja a bevezetőjében megfogalmazott elveket, hiszen **a magyarórák számának csökkentése (6 év alatt 108 tanóra!) nem teszi lehetővé az anyanyelvi kompetencia, a szövegértés, szövegalkotás fejlesztését, és nem biztosítja az aktív tanulás megvalósításának lehetőségét.**

A **Nemzeti alaptanterv** egyik **fontos feladata a közös kulturális tudat alakítása**, a nemzeti közösséghez tartozás érzésének alakítása. **Ezért elfogadhatatlan, hogy a NAT nem nevezi meg azokat a magyar szerzőket**, akiknek művei ezt a kulturális hagyományt megteremtik.

A **Nemzeti alaptantervben** meg kell jelennie **a mindenképpen tanítandó alpművek listájának**, ez **nem** a több változatban megfogalmazott **kerettantervek feladata**. Amennyiben ez nem valósul meg, **súlyosan sérül az esélyegyenlőség**, mivel a közös tudás híján nem valósul meg az iskolák átjárhatósága, valamint korlátozódhat a továbbtanulás lehetősége. Egyetlen műveltségterület sem jelent meg tartalmak nélkül, csak a magyar irodalom!

Furcsa, hogy **a helyesírás tanítása kimaradt** a nyelvtani ismeretek közül, pedig a helyesírás a szövegértés szempontjából fontos, egyértelmű kódot jelent.

A jövő embere csak akkor tudja követni a változásokat, lesz képes korszerű műveltséget szerezni, ha birtokában van az anyanyelvének, mert ez a világról való tudás alapja, és ha az értékes olvasmányokon keresztül a világot és önmagát értő és érző felnőtté válik.

Budapest, 2018. szeptember 27.

A Budapest II. Kerületi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium magyar munkaközössége

Vélemény a NAT tervezetéről

A latin nyelv szempontja

A Nemzeti Alaptanterv 2018. augusztusában nyilvánosságra hozott tervezete a latin nyelv oktatása szempontjából több aggályos, sőt számunkra elfogadhatatlan részletet is tartalmaz.

Már a korábbi szabályozás úgy rendelkezett, hogy Magyarországon a latin nyelvet csak második idegen nyelvként lehet oktatni. Ezt a szakma akkor tudomásul vette és elfogadta. A NAT mostani tervezetének idegen nyelvek oktatásáról szóló részeinek a címe, megnevezése rendre így hangzik: élő idegen nyelvek. A tervezet 25. oldalán olvasható mondat lényegében megtiltja a latin nyelv – mint nem élő idegen nyelv – oktatását a magyar iskolarendszerben, vagy csak harmadik nyelvként teszi azt lehetővé. A mondat így szól: *A középiskolák megfelelő személyi feltételek esetén bármely élő idegen nyelvet oktathatnak második idegen nyelvként, szabad választás szerint.*

Ha tudatos döntésről van szó, az szakmailag indokolhatatlan, ha félreértésről, azt sürgősen korrigálni kell.

Kérjük, hogy tegyék lehetővé a latin nyelv második idegen nyelvként való választásának a lehetőségét.

Napjaink társadalmi és kormányzati kommunikációjának egyik fő kérdése nemzeti és európai identitásunk veszélyeztetettsége, kulturális gyökereink és hagyományaink megőrzésének nélkülözhetetlen szüksége. A súlyos védelemre szoruló európai kultúrkör közös identitását a klasszikus ókor hagyományai, illetve a zsidó-keresztény kultúrkör jelenti, melyek hordozója számunkra Európa latin nyelvű műveltsége. Ezt egészítik ki az egyes nemzeti kultúrák, így a magyar is, ahol az államalapítástól 1844-ig a hivatalos államnyelv a latin volt.

A NAT célkitűzései között szerepel – többek között – a kulturális örökség, az európai önzonosságtudat, valamint a gondolkodás kompetenciája. Ezekhez szervesen kapcsolódna, hogy lehetővé tegyék az iskolák számára a latin nyelv második idegen nyelvként való választását, mintegy a klasszikus örökségünk részeseként.

A tervezetben nem szerepel a latin nyelvre történő egyetlen utalás sem. A nyelv sajátos jellege, az oktatott készségek eltérő száma, illetve az a tény, hogy a magyar közoktatás jelenlegi rendszerének egyetlen kétnyelvű módszerrel oktatott tárgyról van szó, feltétlenül szükségessé teszi, hogy a NAT külön foglalkozzon a latin nyelv célkitűzéseivel. Ezt az előző NAT meg is tette. A szakma általános véleménye szerint az abban olvasható leírás lehetővé teszi korszerű célok megfogalmazását, és lényeges korrekciójára nincs szükség.

Budapest, 2018. szeptember 27.

A II. Rákóczi Ferenc Gimnázium latintanári munkaközössége

/Kukucsáné dr. Szalontai Erika és Szedenik Enikő/

A Budapest I. Kerületi Kosztolányi Dezső Gimnázium kérdésfelvetései az új NAT tervezetével kapcsolatban

Találtunk sok pozitívumot, pl. a Learning Outcomes-ban megfogalmazott követelmények, a választható 1. évfolyam (óvoda- iskola átmenet) beiktatása, a valamivel nagyobb tanári szabadság, a modern módszerek, munkaformák megjelenése, fejlesztő értékelés nagyobb szerepe, multidiszciplinaritás elve, digitális szövegek értéke, írása.

További kérdéseink, felvetéseink:

- Az előző NAT a nyolc- és hat évfolyamos gimnáziumok tehetséggondozó munkájának a 8+4-től eltérő ütemezésére is kitért, az új NAT-tervezet erről egy általános mondatban fogalmaz: *Az emelt szintű képzésre épülő célzott tehetséggondozás az alapfokú képzés második nevelési-oktatási szakaszára és a középfokú képzést egységes iskolaszervezési formában és pedagógiai program szerint megvalósító iskolákban, a hat- (7–12. évfolyam) és nyolcévfolyamos (5–12. évfolyam), valamint a négyévfolyamos (9–12. évfolyam) gimnáziumokban folyik.*
Kérdés: Hogyan kell elképzelni pl. egy hat- vagy nyolc évfolyamos történelem kerettantervet, marad-e az előző NAT alábbi koncepciója? (Tehát eltérő kerettanterve lesz-e mint az általános iskoláknak?)
(Vö: NAT 2012 5. § (4) *A hat vagy nyolc évfolyammal működő gimnáziumok a középiskolai nevelés-oktatás tekintetében az Ember és társadalom, az Ember és természet műveltségi területre vonatkozó fejlesztési feladatokat és közműveltségi tartalmakat a helyi tantervük elkészítéséhez alkalmazott hat vagy nyolc évfolyamos kerettanterv alapján hat vagy nyolc évfolyamra elrendezve szervezik meg. A hat és nyolc évfolyamos gimnáziumok részére készülő kerettantervek a fejlesztési feladatokat és közműveltségi tartalmakat a NAT középiskolai pedagógiai munka nevelési-oktatási szakaszára vonatkozó négy éves ütemezéstől eltérően hat, vagy nyolc évfolyamra szétosztva is meghatározhatják.*
- **Mit lehet óraszám tekintetében emelt szintű oktatásnak tekinteni? (Emelt óraszámú ill. emelt szintű oktatás a 2012-es NAT-ban még különvált)**
- **NAT tervezet 1.7.9:** *... egy vagy több tantárgy esetében a megszerezhető tudás tartalma és mélysége nagyobb, valamint a kompetenciák szintje magasabb, mint a NAT-ból levezetett általános kerettantervekben meghatározottaké. Az általános követelményeket meghaladó ismeret- és készségtartalmak tanulása-tanítása emelt óraszámokban valósul meg a szabad órakeret terhére. Az emelt szintű tanulást-tanítást lehetővé tevő emelt szint tantárgyainak kialakításánál külön hangsúlyt kaphat a kötelező érettségi tárgyak mellett az MTMI, ezen belül kiemelten a természettudomány, továbbá az idegen nyelvek és a művészetek.*
- **Hogyan képzeljük az emelt szintű oktatást a kötelező tárgyakból, és főként a nem kötelezőkből, ha csak 2-3 óra a szabad órakeret (7-10.-ig)?**

A tanulók napi/heti terhelése - óraszámok kérdése:

- **NAT tervezet 2.2.1.** *A tanuló kötelező óráinak számát a NAT-ban meghatározott elégséges alapóraszám és a nevelési-oktatási intézmény helyi tantervében emeltként meghatározott kötelező óraszám együttesen határozza meg.
A szabadon tervezhető órakeret lehetővé teszi, hogy a tanuló középfokú tanulmányainak*

felsőbb évfolyamain a helyi tanterv előírásai szerint további tantárgyakat válasszon érdeklődésének, tehetségének és pályaorientációjának megfelelően. A nevelési-oktatási intézményben a szabadon tervezhető órakeret terhére szervezhető a választható tantárgyak.

A 11. és 12. évfolyamon biztosított nagyobb szabad órakeret terhére felkínált tantárgyakból legalább hat tanóra kötelezően választandó.

- A 2.2.2 táblázatokban bizonyos évfolyamokon **alacsonyabb a maximális órakeret, mint az Nkt 6. sz. mellékletében** a diák heti óraszám (pl. 7-8. évf. 28/31, 9., 11., 12. évf. 34/35. 10. évf. 34/36)
Kérdés: Ezt a maximális órakeretet nem lehet túllépni a törvényben meghatározott értékig?
- **Az előző NAT megengedte a következőket, az új NAT-ban viszont ez a lehetőség nem szerepel, pedig jó lenne, ha maradhatna, különösen a tehetséggondozás miatt:**

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási héten a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet B és D oszlopában az adott évfolyamra meghatározott időkeretet:

- a) az első–negyedik évfolyamon legfeljebb kettő,*
- b) az ötödik–hatodik évfolyamon legfeljebb három,*
- c) a hetedik–tizenharmadik évfolyamon legfeljebb négy, (...) tanítási órával haladhatja meg. (NAT 2012 8.§ (3))*

Magyar nyelv és irodalom

Az óraszám-csökkenés 8.-ban, 9.-ben és 11.-ben nem segíti a kitűzött célok elérését. Irodalomból a meghatározott minimálisan elsajátítandó műismeret kb. ugyanannyi, mint az eddigi törzsanyag.

Kérdések:

- - A kerettantervek adnak-e erre és a művek (vagy egy részük) konkretizálására majd útmutatást, vagy a tanár szabad választására bízzák?
- A digitális szövegértés-szövegalkotás gyakorlása, a projektmunka, kooperatív, differenciáló órák lehetetlenné válnak drasztikusabb tananyagcsökkentés, vagy a művek erőteljesebb súlyozása nélkül. (Pl. a 100 versből hányat kell többféle szinten, alaposan, a szövegben elmélyedve értelmezni, és hányat csak egy-két szempontra koncentrálni?)
- Változik-e ennek megfelelően az érettségi középszint-emelt szintű követelményrendszer?

Történelem

Nincs lényeges említés a nyolc- és hatosztályos gimnáziumok esetlegesen különböző tantervi működéséről. A történelem tantárgy tekintetében ez eddig különböző volt kerettantervi szinten (hiszen a 8+4 struktúrában a tananyag bővített megismétlése történt, míg a nyolc- illetve hatosztályos rendszerben lineáris volt a koncepció).

Társadalmi ismeretek

A társadalmi ismeretek tantárgy esetében kikerült az állampolgári és gazdasági ismeretek elnevezés. Ez a változás tartalmi tekintetben is érvényesül.

A társadalmi ismeretek tantárgy esetében jelentős változások figyelhetőek meg. Eddig 5. és 6. évfolyamon 2-2 órában tanítottuk a nyolcosztályos gimnáziumi kerettanterv szerint, most 8. és 12. évfolyamon 1-1 órára csökken a tanítása.

Valamint a négyosztályos gimnáziumban mi a a társadalomtudományi orientációnk számára 11. és 12. évfolyamon 1-1 órában tanítunk társadalmi, gazdasági és állampolgári ismereteket, ez a tantárgy éppen az új NAT által is előtérbe helyezett korszerű, munkaerőpiacon is használható, gyakorlati tudás átadására irányult. Az új NAT szerint viszont csak 12. évfolyamon 1 órában tanítandó a társadalmi ismeretek.

Kérdés: Jó lenne, ha a szabad órakeret terhére tervezetten, szabadon választható tantárgyként megmaradhatna a társadalmi állampolgári és gazdasági ismeretek 11-12. évfolyamon, hiszen a több tantárgy kereteiben oktatott ismereteket jól összefogja, kiegészíti, és a társadalomtudományi-gazdasági pályára készülőknek fontos felkészítést ad.

Budapest, 2018. 09. 25.

Összeállította a nevelőtestületből érkező javaslatok, kérdések alapján: Bereczky Judit ivh.

Barlai Róberté

A jelenlegi NAT tervezet szerint a pedagógusok számára a viselkedés szintjén megfogalmazott elvárások és feladatok

A nevelési célok kifejtésében párhuzamosan jelenik meg, keveredik, hogy mit kell tennie a pedagógusnak a célok elérése érdekében a tanulókkal és mit önmagával. Ez utóbbit itt elhagynám. Sértésnek is vehetik a pedagógusok és azt mondhatják erre, mit gondolnak rólam? Mit és hogyan csináltam eddig?

A kifejtések ugyanakkor redundánsak, én csak a vastag betűs részeket hagynám meg

TESTI-LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS

A pedagógusok feladata, hogy a tanulók életkori fejlődését figyelembe véve minél több olyan alkalmat teremtsenek, amely teret és időt biztosít a szabad mozgásra, az önismereti és társas készségek fejlesztésére, valamint a kreativitás kibontakozására. A pedagógiai eszköztár elengedhetetlen eleme legyen a fejlesztő értékelés kontextusában megvalósított ösztönzés, illetve a folyamatos, fejlődést segítő visszajelzés.

ÖNISMERETRE, EMBERISMERETRE NEVELÉS

A pedagógusoknak e célok megvalósítása érdekében nagy hangsúlyt kell fektetniük a tanulók érzelmi intelligenciájának fejlesztésére, valamint a pozitív társas klímát biztosító olyan magatartásmódok kibontakozásának elősegítésére, mint az őszinteség, a becsületesség, az igazságosság, az együttérzés, a hűség, a megbocsátás és a méltányosság. Az emberi élet, az emberi méltóság és az emberi teljesítmény tiszteletének értékeit szem előtt tartva a pedagógusok saját hitelességükkel erősítik a követendő cselekvési mintákat. **Fejlesztik a tanulók önismeretét, emberismeretét és önreflexióját, továbbá támogatják az egymás kölcsönös tiszteletén alapuló elfogadás gyakorlását. Ösztönzik a tanulók önfigyelését, erősségeik és fejleszhető tulajdonságaik felismerését, mások reális és alapos megismerését, a másokkal való azonosságok és különbözőségek felfedezését.**

A nevelési-oktatási feladatok ellátásához nélkülözhetetlen, hogy a pedagógusok kezdeményezzék és támogassák a szülők részvételét az iskolával közös értékek erősítését célzó programok szervezésében, lebonyolításában.

EGYÜTTMŰKÖDÉSRE ÉS KÖLCSÖNÖS TISZTELETADÁSRA NEVELÉS A TÁRSAS KAPCSOLATOKBAN

A pedagógusok a nevelőtestületen belüli együttműködésük által modellt nyújtanak, továbbá segítik a tanulókat a közös tevékenységekre épülő és a kölcsönös tiszteletadáson nyugvó társas kapcsolatok kialakításában. **A nevelés-oktatás során előnyben részesítik a tanulói kooperációt lehetővé tevő munkaformákat, módszereket. A tanulókat ösztönzik a közös**

megoldások keresésére, a szociális érzékenységre, az alkalmazkodásra, a felelősség megosztásra, illetve a másokért való felelősségvállalásra, a toleranciára és egymás kölcsönös tiszteletére.

Teret kell biztosítani a szülőknek, különösen az intézményi szintű és intézményen túlmutató segítő és szabadidős tevékenységek szervezésében való közreműködésre, példát nyújtva ezzel a tanulók számára is. A szülők bevonódásának ösztönzésével törekedni kell a szülők és az iskola lehetőség szerint szorosabb és hatékonyabb együttműködésének kialakítására.

KOMMUNIKÁCIÓS KULTÚRÁRA ÉS MÉDIAHASZNÁLATRA NEVELÉS

A pedagógus választékos kommunikációjával példát mutat, valamint közlései és kommunikációs visszajelzései segítségével folyamatosan formálja a tanulók anyanyelvi öntudatát, **ezáltal növeli egyéni nyelvhasználói felelősségtudatukat, továbbá ösztönzi saját kommunikációjukat érintő önreflexiójukat.** Folyamatosan lépést tart az infokommunikációs fejlődéssel, fejleszti digitális kompetenciáit, és rendszeresen használ digitális eszközöket a nevelés-oktatás folyamatában.

AUTONÓM TANULÁSRA ÉS TUDATOS ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉSRE NEVELÉS

A pedagógusok támogatják a tanulókat az életkoruknak, céljaiknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelő tanulási utak kialakításában, hatékony tanulási módszerek elsajátításában, begyakorlásában. Támogatást nyújtanak a tanulónak abban, hogy fejlesszék készségeiket, és ösztönzik őket, hogy értékesnek tekintsék a kezdeményezőkézséget, a vállalkozói szellemet, a kihívásokkal való szembenézést, a kreativitást, a sokoldalúságot, az önálló munkára való és az együttműködési képességet egyaránt. Erősítik az aktivitást, a kitartást, az önfelegyelmet, a bátorságot, a felelősségvállalást, **támogatják a hibák belátásából következő tanulást, továbbá a változásokhoz és a változó szerepekhez való alkalmazkodás képességét, a minőség iránti igényt, a kiválóságra törekvést, az optimizmust, valamint a jövőbe vetett hitet.** A pedagógus folyamatos szakmai fejlődésével és igényességével hiteles példát mutat az élethosszig tartó tanulásra, mint a megújulás és a fejlődés lehetőségére.

A szülők az iskolával összhangban támogatják a tanulók önálló tanulási stratégiáinak kialakítását és fejlődését. A szülők segítségével a tanulók ismereteket szerezhetnek az alkalmazotti és vállalkozói szerepekről, feladatokról és azok jelentőségéről a munka világában. A szülői bevonódás – a szülő és az iskola együttműködésében – támogathatja az iskolai életpályatervezési és pályorientációs tevékenységet.

NEMZETI ÉS EURÓPAI AZONOSSÁGTUDATRA, HAZASZERETETRE ÉS AKTÍV ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS

A pedagógusok személyes példát mutatnak a demokratikus elvek alkalmazására, továbbá a nemzeti és európai identitás megélésére, valamint a nemzeti ünnepek és jelképek tiszteletére. **Olyan helyzeteket teremtenek, melyekben a tanulók jártasságot szerezhetnek a közösség céljainak elérése érdekében tett erőfeszítések terén, a közösség érdekeinek védelmé-**

ben, az eltérő vélemény tolerálásában, a saját álláspont védelmében, a többség döntésének elfogadásában, a véleményalkotás előtti tájékozódásban, az érvek meghallgatásában, valamint a vélemény és tény közötti különbség felismerésében is. A pedagógusok lehetőséget biztosítanak a vitakultúra megismerésére, az érvelés gyakorlására, valamint a konfliktushelyzetek kezelésére annak érdekében, hogy a tanulók minél nagyobb tudatossággal, tájékozottsággal és az aktív cselekvést szívesen vállalva tervezzék és gyakorolják felnőtt életük szerepeit.

A FENNTARTHATÓ JELEN ÉS JÖVŐ IRÁNTI ELKÖTELEZETTSÉG

A pedagógus hiteles példát mutat, ismereteket és tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosít a tanulók számára az anyagtakarékossággal, az újrahasznosítással, valamint az erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes használatával kapcsolatban. Mindez annak érdekében szükséges, hogy a **tanulók megértsék, milyen veszélyt jelent az anyagokkal való felelőtlen gazdálkodás az élőlények sokféleségére, életmódjuk és megjelenésük gazdagságára, és hogy tudatosítsák, milyen felelősségük lehet a fenntartható jövő alakításában.**

javaslat:

Tömörebbé, feszesebbé kellene tenni a szöveget és a terjedelmet csökkenteni. A pedagógus magatartására, viselkedésére, fejlesztésére vonatkozó utalások nem a nevelési célokba válnak. Valahogy ezt külön kellene megjeleníteni, illetve a pedagógusminősítési, az önértékelési és a tanfelügyeleti rendszer elvárásait kellene igazítani a NAT-hoz, de nem belekeverni a pedagógussal szembeni elvárásokat a NAT-ba.

MATEMATIKA

Az osztás is alapl művelet, nem váltanám fel a benn foglalással és a részekre osztással. Ezt több neves matematika tanárral, szakértővel egyeztettem. Ez utóbbiak – véleményünk szerint - nem tartoznak az alapl műveletek közé. A többi nekem rendben van.

FPF választmány kiegészítése

A szülőknek szóló NAT, illetve egy általános tájékoztatói is fontos lenne:

Mit akarunk elérni az új NAT-tal? Mi az a probléma, amit meg akarunk oldani? Mi a szándék? Mi a víziója az országnak azzal kapcsolatban, hogy hova akarunk eljutni az oktatással azon kívül, hogy a PISA tesztben előrébb szeretnénk jutni? Ez miért fontos nekünk? Én ezzel kapcsolatban várok egy diskurzust.

Ezt tényleg jó lenne tisztázni. De nem hivatalos szöveg kellene.

PI:

- A gyermekek/diákok szeressenek és tudjanak tanulni.
- Érezzék jól magukat iskolájukban.
- Érdekelje őket, hogy milyen eredményeik vannak.
- Kötődjenek legalább egy pedagógushoz.
- Legyen jövőképük, mit akarnak elérni, miért, hogyan?

A tanulóközpontúság tényleg érvényesüljön, és ne hangzatos országos, távoli célokkal jöjjünk elő.

Budapest, 2018. 09. 30.